

ZAPISNIK
sa 14. sednice Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore,
održane 9. oktobra 2013. godine

Šednica je počela u 9 sati i 30 minuta.

Šednici je predšedavala Nada Drobnyak, predšednica Odbora.

Šednici su prisustvovali članovi/ice Odbora: Žana Filipović, mr Branka Tanasijević, Draginja Vuksanović, Ljerka Dragičević, doc.dr Branka Bošnjak, dr Ljiljana Đurašković, prof.dr Jelisava Kalezić, Zdenka Popović i Goran Tuponja.

Šednici su prisustvovali: pomoćnica ministra za ljudska i manjinska prava Blanka Radošević Marović i asistentkinja na programima u nevladinoj fondaciji Građanska alijansa Sandra Đonović.

Rad šednice pratili su predstavnici medija.

Predšednica Odbora je predložila da se dnevni red dopuni tačkom – Izbor zamjenika/ce predšednice Odbora, što je prihvaćeno jednoglasno, pa je za šednicu utvrđen sljedeći

DNEVNI RED:

1. IZBOR ZAMJENIKA/CE PREDŠEDNICE ODBORA;
2. PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZABRANI DISKRIMINACIJE;
3. TEKUĆA PITANJA.

Prije prelaska na rad po utvrđenom dnevnom redu, Odbor je usvojio zapisnike sa 10. i 11. šednice Odbora, bez primjedbi.

Prva tačka – IZBOR ZAMJENIKA/CE PREDŠEDNICE ODBORA

Iako je saopšten konkretan prijedlog, odlučeno je da se izbor zamjenika/ce predšednice Odbora obavi nakon dogovora predšednika klubova poslanika Socijalističke narodne partije i Pozitivne Crne Gore.

Druga tačka – PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZABRANI DISKRIMINACIJE

Pomoćnica ministra za ljudska i manjinska prava Blanka Radošević Marović dala je dopunsko obrazloženje Predloga zakona i podsetila da je Odbor na šednici održanoj 17. juna t.g. upoznat sa razlozima za donošenje i rješenjima sadržanim u Nacrtu ovog zakona. Tom prilikom Odbor je podržao Inicijativu Saveza paraplegičara Crne Gore, da se preispita predloženo brisanje odredbi o diskriminaciji lica sa invaliditetom. Uvažavajući navedenu primjedbu, prilikom izrade predloga ovog zakona, nađeno je kompromisno rješenje i član 18 Zakona o zabrani diskriminacije preformulisan je na način da je brisan stav 1, jer je pitanje diskriminacije lica sa invaliditetom regulisano Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom koji je donešen 2011. godine, a zadržane su odredbe st. 2 i 3 ovog člana koje upućuju na nedozvoljene oblike ponašanja kojima se invalidna lica onemogućavaju u pogledu uživanja određenih prava i sloboda.

Značajna izmjena Zakona odnosi se na definiciju diskriminacije. U članu 2 Zakona brisan je dio odredbe kojim se opravdava neposredna diskriminacija, jer u evropskom zakonodavstvu ne postoji način da se opravda direktna odnosno neposredna diskriminacija. Uvedeni su novi, posebni oblici diskriminacije – uznemiravanje, seksualno uznemiravanje i rasna diskriminacija. Promijenjen je koncept segregacije koja kao i neposredna diskriminacija nema opravdanje. Definisani su pojmovi »rodni identitet« i »seksualna orijentacija« kako ne bi došlo do nedoumica prilikom primjene zakona u praksi. Precizirana su ovlašćenja i nadležnosti Zaštitnika ljudskih prava i sloboda po pitanju diskriminacije, kako bi bili lakše primjenljivi u praksi. Rok za podnošenje tužbe za zaštitu od diskriminacije produžen je na jednu godinu. Precizira se mogućnost podnošenja tužbe od strane drugih lica i situacija u kojoj je potreban pisani pristanak za podnošenje tužbe. Predloženom

dopunom člana 30 Zakona tužbu može podnijeti i lice u namjeri da neposredno provjeri primjenu pravila o zabrani diskriminacije. Takođe, data su posebna ovlašćenja inspekcijским organima, koja nijesu propisana Zakonom o inspekcijском nadzoru, zbog specifičnosti postupka inspekcijского nadzora, kada je u pitanju diskriminatorско postupanje, na čemu se posebno insistiralo, budući da se inspektori najčešće srijeću sa diskriminacijom. S tim u vezi, naglasila je da je u toku edukacija inspektora iz svih oblasti inspekcijского nadzora, koju sprovodi Ministarstvo sa Misijom OEBS-a u Crnoj Gori. Propisuje se vođenje evidencija od strane sudova, državnih tužilaštava, organa za prekršaje, organa nadležnog za policijske poslove i inspekcijских organa, kao i rokovi u kojima su ti organi dužni da dostavljaju evidencije Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore. Obezbjedeana je odgovarajuća prekršajna zaštita na osnovu ustavnog i zakonskog principa jednake zaštite. Propisuju se kazne za odgovorno lice u državnom organu, organu državne uprave i organu lokalne samouprave kod obaveze vođenja i dostavljanja evidencija, kao i zaštitne mjere, a koje obuhvataju: oduzimanje predmeta, zabranu vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti (koje ne može biti kraće od 30 dana niti duže od šest mjeseci) i javno objavljivanje odluke na način što se odluka objavljuje u javnim medijima.

U raspravi su kroz pitanja i komentare učestvovalе: dr Ljiljana Đurašković, Ljerka Dragičević, prof.dr Jelisava Kalezić, Nada Drobnjak i pomoćnica ministra za ljudska i manjinska prava Blanka Radošević Marović.

Dr Ljiljana Đurašković istakla je značaj kaznenih odredbi koje su pojačane i specificirane, brisanje odredbi kojima se opravdava neposredna diskriminacija, kao i promjenu koncepta segregacije. Komentarišući segregaciju kao jedan od oblika diskriminacije, koji se definiše kao prisilno razdvajanje osoba po nekom od osnova zabrane diskriminacije, postavila je pitanje da li postoji mogućnost da se termin segregacija, radi boljeg razumijevanja, zamijeni riječima koje bi bile prihvatljivije.

Odgovor je dala pomoćnica ministra za ljudska i manjinska prava i saopštila da se termin «segregacija» koristi u međunarodnoj terminologiji.

Ljerka Dragičević tražila je pojašnjenje u vezi sa edukacijom inspektora, istakavši problem buke kao povredu prava na zdravu životnu sredinu i postavila pitanje - da li su edukacijom koju sprovodi Ministarstvo obuhvaćeni inspektori iz svih opština u Crnoj Gori.

Pojašnjenje je dala pomoćnica ministra za ljudska i manjinska prava. Edukacija je kontinuirana aktivnost koja se sprovodi u okviru Plana implementacije antidiskriminacionog zakonodavstva. Ciljna grupa su i inspektori iz svih opština u Crnoj Gori, koji se uz pomoć eksperata Misije OEBS-a edukuju kako da primjenjuju antidiskriminaciono zakonodavstvo, prije svega, Zakon o zabrani diskriminacije, Zakon o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore, ali i sve one diskriminacione norme koje postoje u ostalim zakonima, na koje oni mogu da se pozovu.

Prof. dr Jelisava Kalezić podržala je donošenje ovog zakona i kroz diskusiju saopštila da najveći dio pitanja segregacije počiva na društvenom raslojavanju i da treba pokrenuti društvenu osjetljivost na pojave koje su posljedica tog raslojavanja. Mišljenja je da primjena ovog zakona daje mogućnost da se identifikuju oblasti u kojima se najviše ispoljava društvena nesolidarnost, kao i njeni nosioci.

Nakon rasprave, predsjednica Odbora je konstovala da je Odbor u skladu sa članom 137 stav 2 Poslovnika Skupštine, u dijelu svoje nadležnosti razmotrio Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije, i jednoglasno odlučio da podrži Predlog ovog zakona i mišljenje dostavi Odboru za ljudska prava i slobode, kao matičnom odboru, na dalji postupak.

Treća tačka – TEKUĆA PITANJA

Predsjednica je informisala Odbor da je:

- Centar za žensko i mirovno obrazovanje ANIMA dostavio Inicijativu za uvođenje obavezne seksualne edukacije u sistem obrazovanja Crne Gore. U Inicijativi je naznačeno da je dostavljena: ministru prosvjete, ministru za ljudska i manjinska prava, Odjeljenju za poslove rodne ravnopravnosti i Savjetu za zaštitu od diskriminacije. S tim u vezi, dogovoreno je da Odbor na jednoj od narednih šednica razmotri ovu inicijativu, uz prisustvo predstavnica Centra za žensko i mirovno obrazovanje ANIMA;

- UNDP uputio poziv članovima/cama Odbora da 16. oktobra prisustvuju konferenciji „Ženski biznis-potencijal crnogorske ekonomije“, koju organizuju Međunarodna organizacija rada (ILO), Unija poslodavaca Crne Gore (UPCG), Asocijacija poslovnih žena Crne Gore i Program rodne ravnopravnosti (partnerski program UNDP, Ministarstva za ljudska i manjinska prava Delegacije EU u Crnoj Gori).

U periodu između sednica realizovane su sljedeće aktivnosti:

- (7. oktobra) Predsjednica Odbora učestvovala je u radu okruglog stola protiv diskriminacije i netolerancije u Crnoj Gori, u organizaciji ECRI (Savjet Evropske komisije za borbu protiv rasizma i netolerancije) u saradnji sa Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda Crne Gore. Tema je bila – ECRI o Crnoj Gori, zakonodavni i institucionalni okvir za borbu protiv rasizma i rasne diskriminacije i integracije Roma;

- (1. oktobra) Predsjednica i član/ice Odbora – Goran Tuponja, mr Branka Tanasijević, doc. dr Branka Bošnjak i dr Ljiljana Đurašković prisustvovali su konferenciji „Implementacija evropskih standarda protiv diskriminacije“. Konferencija je organizovana u okviru projekta „Implementacija evropskih standarda ljudskih prava u Crnoj Gori i drugim zemljama regiona“, koji sprovodi Njemačka fondacija za međunarodnu pravnu saradnju (IRZ) i Vlada Crne Gore;

- (27. septembra) Održan je sastanak sa stalnim predstavnikom UNDP-a u Crnoj Gori Rastislavom Vrbenskim. Sastanku su prisustvovali: predsjednica Odbora i član/ice Odbora – Draginja Vuksanović, doc.dr Branka Bošnjak, dr Ljiljana Đurašković, Zdenka Popović i Goran Tuponja. Na sastanku se govorilo o uvođenju kvota za manje zastupljeni pol u izbornom zakonodavstvu, sa ciljem unaprjeđenja postojećeg zakonskog rješenja i pronalaženja mehanizama koji će uvođenje kvota učiniti djelotvornijim. Razgovaralo se o potrebi orodnjavanja Zakona o izboru odbornika i poslanika, Zakona o političkim partijama i Zakona o finansiranju političkih partija. Polazeći od značaja političkog osnaživanja žena, stalni predstavnik UNDP-a za Crnu Goru Rastislav Vrbenski ukazao je da je rad Radne grupe za izgrađivanje povjerenja u izborni proces prilika da se u zakone uključe mjere koje su prepoznate i u preporukama CEDAW Komiteta i Rezolucije Evropskog parlamenta o ženskim pravima u sedam zemalja jugoistočne Evrope. Na sastanku je dogovoreno da se, radi razmjene mišljenja o ovoj temi, organizuje posebna sednica Odbora na koju bi bili pozvani: ekspertkinja koja se bavi ovim pitanjem, predstavnici civilnog sektora koji se bave izbornim zakonodavstvom i političkim osnaživanjem žena, predstavnici akademske zajednice koji su podržali uvođenje kvota kada je usvajan Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika;

- (25. septembra) Predsjednica Odbora bila je uvodničarka na seminaru o ulozi žena u izgradnji integriteta i promovisanju dobrih praksi u oblasti odbrane i bezbjednosti-iskustva iz Jugoistočne Evrope (SEE). Seminar su, u okviru predšedavanja Crne Gore Američko-jadranskom poveljom, organizovali NATO Odjeljenje za političke poslove i bezbjednosnu politiku, Ministarstvo odbrane i Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija;

- (8. septembra) Predsjednica Odbora učestvovala je u radu Nadzornog komiteta IPA Programa za rodnu ravnopravnost. Diskutovalo se o realizovanim aktivnostima od marta do septembra 2013. godine i razmatrane planirane aktivnosti do decembra 2013. Na sastanku je usvojen Izvještaj o realizaciji Projekta do septembra 2013. i Plan realizacije do kraja 2013. godine. Zaključeno je da treba intenzivirati aktivnosti vezano za rad multidisciplinarnih timova za borbu protiv nasilja u porodici, kao i stvaranje preduslova za uspostavljanje i funkcionisanje SOS linije i baze podataka i druga važna pitanja u oblasti nasilja u porodici; da je neophodno i dalje pružati podršku razvoju ženskog preduzetništva na lokalnom nivou; nastaviti rad na unaprjeđenju zakonodavnog okvira za veće učešće žena u politici i stvaranju povoljnijeg konteksta za političko napredovanje žena. Istaknuta je važna uloga Odbora u realizaciji projekta. Predsjednica je informisala Odbor da trogodišnji Projekat treba da se završi do kraja tekuće godine i predložila da se u savjetodavna tijela (po programskim oblastima: ekonomsko osnaživanje žena; sprječavanje nasilja nad ženama i porodičnog nasilja; političko osnaživanje žena) ne delegiraju novi članovi, i da se po pozivu odrede članovi Odbora koji će učestvovati u radu, što je Odbor prihvatio;

U okviru planiranih aktivnosti, Odbor je donio Odluku da se pridruži obilježavanju jubileja 200 godina od rođenja Petra II Petrovića Njegoša, organizovanjem tematske sednice i angažovanjem ekspertkinja Božene Jelušić i Ljiljane Zeković koje će govoriti o ženskim likovima u Njegoševom djelu.

Takođe, dogovoreno je da se tokom trajanja svjetske kampanje „16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama“ organizuje kontrolno saslušanje ministra rada i socijalnog staranja na temu - Primjena Strategije zaštite od nasilja u porodici 2011-2015, a tokom decembra organizuje sednica povodom obilježavanja 70 godina političkog organizovanja žena u Crnoj Gori.

Sednica je završena u 10 sati i 40 minuta.

SEKRETARKA ODBORA
Snežana Grupković,s.r.

PREDŠEDNICA ODBORA
Nada Drobnjak,s.r